

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

LÊ THỊ HỒNG QUYÊN

**LỖI CHÍNH TẢ VÀ DÙNG TỪ
CỦA HỌC SINH TRƯỜNG THPT LÊ ÍCH MỘC
HUYỆN THỦY NGUYÊN - HẢI PHÒNG**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ NGÔN NGỮ, VĂN HỌC
VÀ VĂN HÓA VIỆT NAM**

THÁI NGUYÊN - 2018

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

LÊ THỊ HỒNG QUYÊN

LỖI CHÍNH TẢ VÀ DÙNG TỪ
CỦA HỌC SINH TRƯỜNG THPT LÊ ÍCH MỘC
HUYỆN THỦY NGUYÊN - HẢI PHÒNG

Ngành: Ngôn ngữ Việt Nam

Mã số: 8.22.01.02

LUẬN VĂN THẠC SĨ NGÔN NGỮ, VĂN HỌC
VÀ VĂN HÓA VIỆT NAM

Cán bộ hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Hà Quang Năng

THÁI NGUYÊN - 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan công trình nghiên cứu: “*Lỗi chính tả và dùng từ của học sinh trường THPT Lê Ích Mộc - huyện Thủy Nguyên - Hải Phòng*” dưới sự hướng dẫn của PGS.TS. Hà Quang Năng là kết quả nghiên cứu của cá nhân tôi, kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực và chưa được công bố.

Thái Nguyên, tháng 11 năm 2018

Người thực hiện

Lê Thị Hồng Quyên

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn, ngoài sự cố gắng nỗ lực của bản thân, tôi còn nhận được sự quan tâm giúp đỡ của các thầy cô, đồng nghiệp, bạn bè và gia đình... Trước tiên, tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành, sâu sắc nhất đến **PGS.TS. Hà Quang Năng**, người đã tận tình hướng dẫn, giúp đỡ, tạo mọi điều kiện cho tôi trong quá trình thực hiện đề tài.

Tôi xin gửi lời cảm ơn các thầy cô giáo khoa Ngữ văn, tổ Ngôn ngữ học, Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên đã nhiệt tình giảng dạy và tạo mọi điều kiện thuận lợi trong thời gian học tập và nghiên cứu tại khoa.

Xin cảm ơn Ban Giám hiệu Nhà trường, Phòng Sau Đại học đã tạo điều kiện cho tôi trong việc hoàn thành thủ tục để bảo vệ luận văn.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, ngày 05 tháng 11 năm 2018

Tác giả luận văn

Lê Thị Hồng Quyên

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC TỪ, CỤM TỪ VIẾT TẮT	iv
DANH MỤC BẢNG	v
DANH MỤC BIỂU ĐỒ	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Lí do chọn đề tài	1
2. Mục đích, nhiệm vụ nghiên cứu	2
3. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Phương pháp nghiên cứu	3
5. Đóng góp của luận văn	4
6. Cấu trúc luận văn.....	4
Chương 1. TỔNG QUAN NGHIÊN CỨU VÀ CƠ SỞ LÝ THUYẾT	5
1.1. Tổng quan tình hình nghiên cứu.....	5
1.2. Cơ sở lý thuyết	6
1.2.1. Đặc điểm ngữ âm tiếng Việt.....	6
1.2.2. Đặc điểm chữ quốc ngữ.....	14
1.2.3. Đặc điểm chính tả tiếng Việt.....	16
1.2.4. Cơ sở lí luận về lỗi	17
1.3. Cơ sở thực tiễn.....	21
1.3.1. Khái quát về địa phương Hải Phòng và trường THPT Lê Ích Mộc.....	21
1.3.2. Giới thiệu về trường THPT Lê Ích Mộc	26
Tiểu kết	30
Chương 2. THỰC TRẠNG VÀ CÁCH KHẮC PHỤC LỖI CHÍNH TẢ CHO HỌC SINH TRƯỜNG THPT LÊ ÍCH MỘC - THỦY NGUYÊN - HẢI PHÒNG	31
2.1. Dẫn nhập.....	31
2.2. Kết quả khảo sát, thống kê và phân loại.....	32
2.3. Miêu tả, phân tích các loại lỗi	36
2.3.1. Lỗi viết sai âm đầu	36

2.3.2.	Lỗi viết sai phân vân	42
2.3.3.	Lỗi viết sai âm cuối	44
2.3.4.	Lỗi viết sai thanh điệu	44
2.4.	Một số nhận xét về lỗi chính tả của học sinh trường THPT Lê Ích Mộc	45
2.5.	Nguyên nhân và cách chữa lỗi chính tả cho học sinh trường THPT Lê Ích Mộc	46
2.5.1.	Nguyên nhân.....	46
2.5.2.	Cách chữa lỗi chính tả	48
2.5.3.	Một số dạng bài tập sửa lỗi chính tả của học sinh.....	57
	Tiểu kết	61
Chương 3. THỰC TRẠNG VÀ CÁCH KHẮC PHỤC LỖI DÙNG TỪ		
CHO HỌC SINH TRƯỜNG THPT LÊ ÍCH MỘC - THỦY		
NGUYÊN - HẢI PHÒNG		
		62
3.1.	Dẫn nhập.....	62
3.2.	Kết quả khảo sát, thống kê và phân loại.....	62
3.3.	Miêu tả, phân tích các loại lỗi	66
3.3.1.	Dùng từ sai ý nghĩa.....	66
3.3.2.	Dùng từ sai vô âm thanh dẫn đến sai nghĩa.....	68
3.3.3.	Lỗi về kết hợp từ	70
3.3.4.	Dùng từ sai phong cách	72
3.3.5.	Lỗi dùng lặp từ, thừa từ.....	73
3.4.	Một số nhận xét về lỗi dùng từ của học sinh.....	76
3.5.	Nguyên nhân và cách chữa lỗi dùng từ cho học sinh trường THPT Lê Ích Mộc - Thủy Nguyên - Hải Phòng	77
3.5.1.	Nguyên nhân.....	77
3.5.2.	Cách khắc phục lỗi	78
3.5.3.	Một số dạng bài tập sửa lỗi dùng từ cho học sinh.....	82
	Tiểu kết	85
	KẾT LUẬN.....	87
	TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	91
	PHỤ LỤC	

DANH MỤC TỪ, CỤM TỪ VIẾT TẮT

CT	: Chính tả
PTDTNT	: Phổ thông dân tộc nội trú
THPT	: Trung học phổ thông

DANH MỤC BẢNG

Bảng 2.1.	Tổng quan về lỗi chính tả đã khảo sát.....	33
Bảng 2.2.	Thống kê lỗi chính tả của học sinh theo từng khối	35
Bảng 3.1.	Thống kê lỗi dùng từ của học sinh theo từng khối.....	64

DANH MỤC BIỂU ĐỒ

Biểu đồ 2.1.	Tỉ lệ lỗi cấu tạo âm tiết tiếng Việt.....	34
Biểu đồ 2.2.	Tỉ lệ lỗi chính tả các khối lớp.....	36
Biểu đồ 3.1.	Tỉ lệ lỗi dùng từ các khối lớp	63
Biểu đồ 3.2.	Tỉ lệ các kiểu lỗi dùng từ các khối lớp.....	65

MỞ ĐẦU

1. Lí do chọn đề tài

1.1. Qua hàng mấy nghìn năm hình thành và phát triển, chúng ta có thể tự hào về sự phong phú và tinh tế của tiếng Việt. Ngôn ngữ không chỉ là công cụ để chúng ta giao tiếp, biểu lộ tình cảm, suy nghĩ của mình, mà còn đóng vai trò quan trọng trong việc phát triển tư duy cũng như hình thành, phát triển nhân cách con người. Vì vậy, sử dụng tiếng Việt đúng cách chính là giữ gìn bản sắc của tiếng Việt và góp phần làm cho nó ngày càng phong phú hơn. Tuy nhiên hiện nay, nhiều học sinh thờ ơ trong việc rèn luyện kỹ năng làm văn dẫn đến chất lượng bài làm của học sinh ngày càng bị giảm sút. Hầu hết học sinh mắc rất nhiều lỗi trong việc viết văn từ một đoạn văn ngắn cho đến một bài luận dài với rất nhiều kiểu lỗi. Trong đó lỗi chính tả và dùng từ là lỗi rất phổ biến

1.2. Chúng tôi chọn lỗi chính tả và lỗi dùng từ của học sinh trường THPT Lê Ích Mộc làm đối tượng nghiên cứu cho luận văn của mình do các nguyên nhân sau:

- Trường THPT Lê Ích Mộc được thành lập ngày 19 tháng 7 năm 2002 nằm trên địa bàn xã Kỳ Sơn - huyện Thủy Nguyên - Hải Phòng. Học sinh tập trung chủ yếu ở 6 xã khu vực phía Tây Bắc của huyện, trong đó có 3 xã thuộc diện miền núi: Kỳ Sơn, An Sơn, Lại Xuân. Trong năm học 2016- 2017, trường THPT Lê Ích Mộc có 38 lớp với số lượng học sinh lên tới 1500. Đây là điều kiện thuận lợi để người viết có thể thu thập tư liệu phục vụ quá trình khảo sát và thống kê. Trường THPT Lê Ích Mộc được đánh giá là trường điểm của huyện Thủy Nguyên về kết quả học tập cũng như các hoạt động phong trào.

- Tuy nhiên trong quá trình giảng dạy, chúng tôi nhận thấy học sinh trường THPT Lê Ích Mộc mắc số lượng lỗi chính tả và dùng từ rất cao, đặc biệt đây đều là những lỗi điển hình của học sinh Hải Phòng nói chung. Điển hình nhất là sự lẫn lộn giữa hai phụ âm *l* và *n*. Bên cạnh đó, học sinh ở đây khi viết bài hoặc làm bài còn mắc các lỗi dùng từ sai hoặc không phù hợp với văn cảnh.